

NAKVI Nemzeti Agrárszaktanácsadási,
Képzési és Vidékfejlesztési Intézet

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

A vidéki turizmus fejlesztési lehetőségei 2014-2021 között Vidékfejlesztési Program 2014-2020

Dr. Czene Zsolt
vezető tervező
osztályvezető, NAKVI

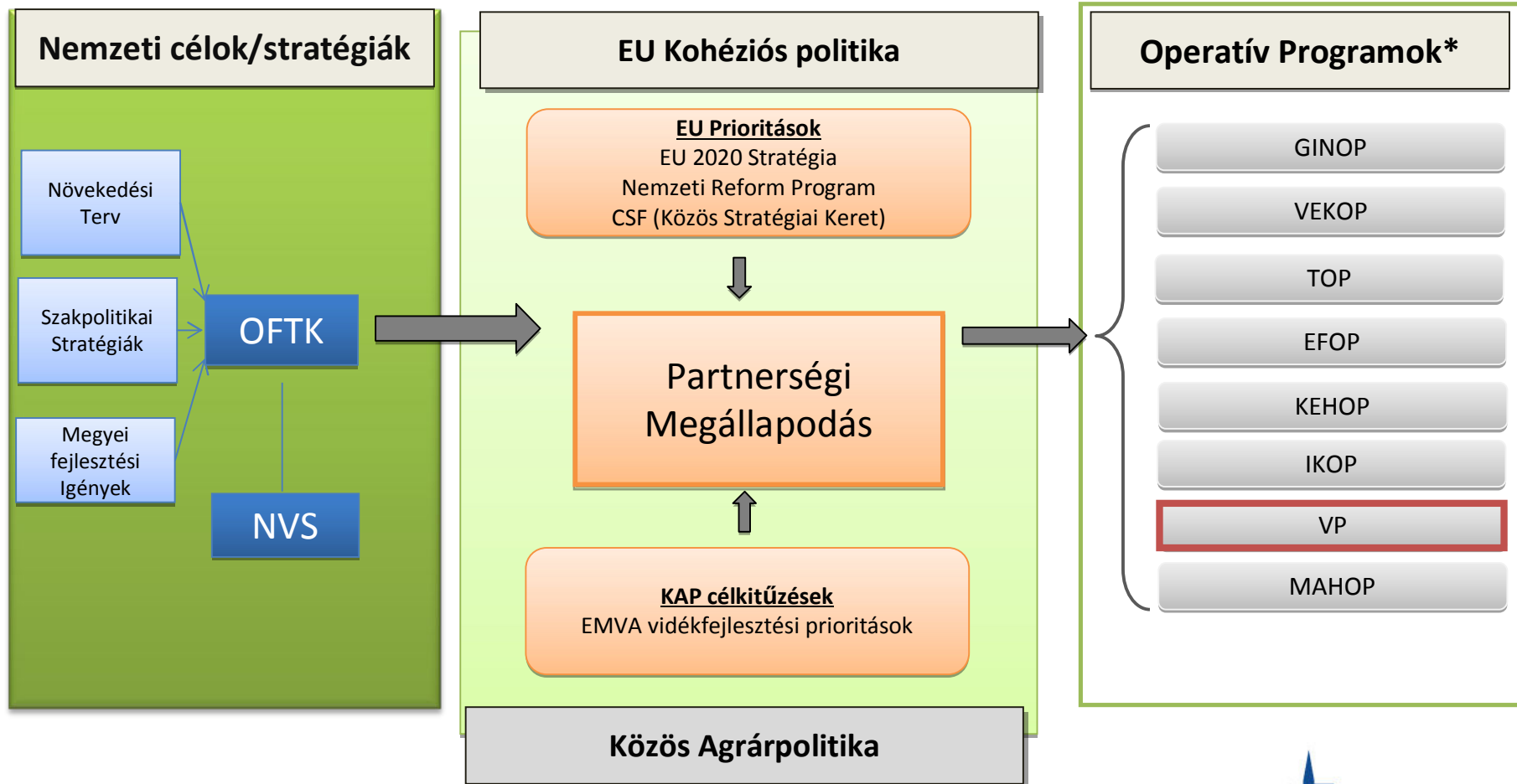
Mórahalom, 2013. december 12

1223 Budapest,
Park u. 2.
Telefon: 06 1 362 8100
www.nakvi.hu

A Vidékfejlesztési Program helye és szerepe a tervezésben

* 1600/2012. (XII. 17.) Korm. határozat a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználásának tervezésével és intézményrendszerének kialakításával összefüggő aktuális feladatok alapján

A Vidékfejlesztési Program prioritásai

EMVA prioritások

Prioritások tématerületei:

- 1.K+F+I, képzés, szaktanácsadás
- 2.az agrárgazdaság életképességének és versenyképességének fokozása
- 3.élelmiszerláncok szervezése, élelmiszer-feldolgozás
- 4.ökoszisztémák állapotának helyreállítása, agrár-környezetgazdálkodás
- 5.erőforrás-hatékonyság előmozdítása
- 6.társadalmi befogadás előmozdítása, vidéki gazdaság és közösségek

Vidékfejlesztési Program 2014-2020

Kiemelt nemzeti prioritások

Kertészet és állattenyésztés:

technológia és eszköz-beszerzés, korszerűsítés és eszközhatékonyság

Élelmiszer-feldolgozás, élelmiszerlánc:

hozzáadott érték növelése, uniós és nemzeti minőségi rendszerek, rövid ellátási lánc

Vízgazdálkodás:

Vízfelhasználás, öntözés hatékonyságának javítása, vízvisszatartás

Helyi gazdaság:

Helyi gazdaságfejlesztés, gazdasági diverzifikáció vidéki térségekben

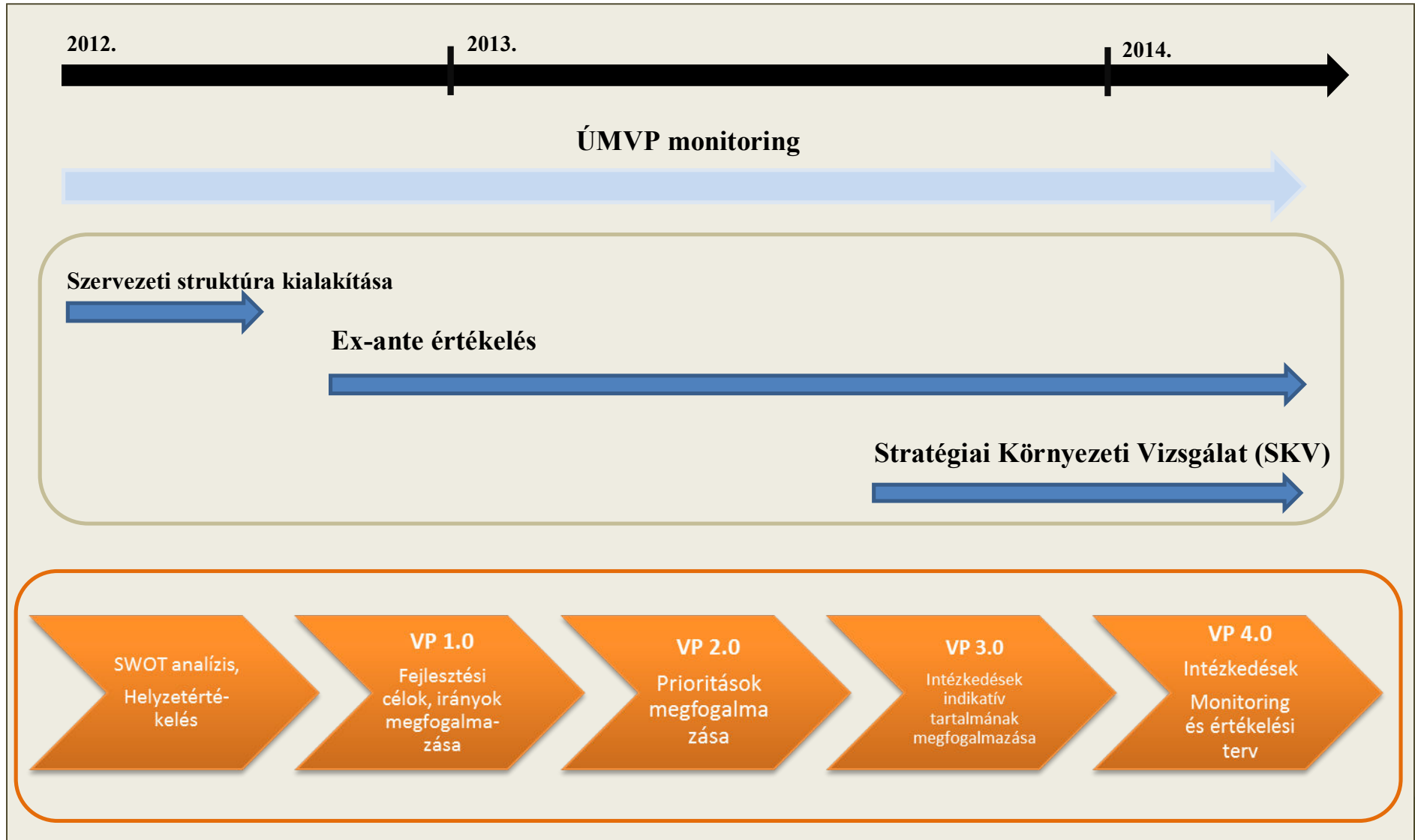

A vidékfejlesztési Program tervezésének folyamata

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

A Vidékfejlesztési Programot meghatározó irányelvek

2007-2013 közötti költségvetési időszak

Támogatási tengelyek:

I. tengely - A mezőgazdasági és erdészeti ágazatok versenyképességének javítása

II. tengely - A környezet és a vidék fejlesztése

III. tengely - A vidéki élet minősége és a vidéki gazdaság diverzifikálása

IV. tengely – LEADER

Forrás: kb. 1370 milliárd forint

2014-2020 közötti költségvetési időszak

Prioritások – 6 db / Fókuszterületek -18 db

Prioritások tématerületei:

1.K+F+I

2.az agrárgazdaság életképességének és versenyképességének fokozása

3.élelmiszerláncok szervezése

4.ökoszisztémák állapotának helyreállítása

5.erőforrás-hatékonyság előmozdítása

6.társadalmi befogadás előmozdítása

Forrás: hasonló nagyságrend

VP - EMVA prioritások

1. A tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben;
2. A versenyképesség fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa esetében és a mezőgazdasági üzemek életképességének javítása;
3. Az élelmiszerlánc szervezésének és a kockázatkezelésnek a mezőgazdaság terén történő előmozdítása;
4. A mezőgazdaságtól és az erdészettől függő ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása;
5. Az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, valamint az alacsony széndioxid kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaihoz alkalmazkodni képes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszer-ipari és az erdészeti ágazatban;
6. A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben.

Átfogó célok: (1) innováció, (2) környezet, (3) éghajlatváltozás hatásainak enyhítése és alkalmazkodás.

A VP prioritásai és fókussterületei

1. A tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben

1.a Az innovációnak és a tudásbázis gyarapításának az ösztönzése a vidéki térségekben.

1.b A kapcsolatok erősítése a mezőgazdaság és az erdészet, valamint a kutatás és az innováció között.

1.c Az egész életen át tartó tanulás és a szakképzés előmozdítása a mezőgazdasági és az erdészeti ágazatban.

2. A versenyképesség fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa esetében és a mezőgazdasági üzemek életképességének javítása

2.a.a Szerkezetátalakítás megkönnyítése a jelentős strukturális problémákkal küzdő mezőgazdasági üzemekben, nevezetesen a csekély piaci jelenléttel rendelkező üzemekben, bizonyos ágazatokban működő piacorientált üzemekben és azon üzemekben, amelyek esetében a mezőgazdasági tevékenységek diverzifikálására van szükség.

2.a.b. A szerkezetátalakítás megkönnyítése az élelmiszer-feldolgozás területén

2.b A generációs megújulás előmozdítása a mezőgazdasági ágazatban.

3. Az élelmiszerlánc szervezésének és a kockázatkezelésnek a mezőgazdaság terén történő előmozdítása

3.a Az elsődleges termelők megfelelőbb integrálása az élelmiszerláncba a minőségrendszerek, a helyi piacokon és a rövid ellátási láncokon keresztül folytatott promóció, a termelői csoportok és a szakmaközi szervezetek révén.

3.b A mezőgazdasági üzemekben megvalósuló kockázatkezelés támogatása.

4. A mezőgazdaságtól és az erdészettől függő ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása

4.a A biológiai sokféleségnek többek között a Natura 2000 területeken és a jelentős természeti értéket képviselő gazdálkodás tekintetében történő helyreállítása és megőrzése, valamint az európai tájak állapotának helyreállítása és megőrzése.

4.b A vízgazdálkodás javítása.

4.c A talajgazdálkodás javítása.

5. Az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, valamint az alacsony széndioxid kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaihoz alkalmazkodni képes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszer-ipari és az erdészeti ágazatban

5.a A mezőgazdaság általi vízfelhasználás hatékonyságának fokozása.

5.b A mezőgazdaság és az élelmiszer-feldolgozó iparág általi energiafelhasználás hatékonyságának fokozása.

5.c A megtűnjülő energiaforrások, a melléktermékek, a hulladékok, a maradékok és más, nem élelmiszer jellegű nyersanyagok biogazdasági célokra történő szállításának és felhasználásának megkönnyítése.

5.d A mezőgazdaságból származó dinitrogén-oxid- és metánkibocsátás csökkentése.

5.e A szénmegkötés előmozdítása a mezőgazdaságban és az erdészetben.

6. A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben

6.a Segítségnyújtás a diverzifikáláshoz, új kisvállalkozások alapításához és a munkahelyteremtéshez.

6.b A helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben.

6.c Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőbbé tétele, használatának előmozdítása, és minőségének javítása a vidéki térségekben.

Tervezett forrásarányok

Vidékfejlesztési Program prioritásai	Tervezett forrásarány (OP-n belül)
1. A tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben	3% (~39 Mrd Ft)
2. A mezőgazdasági üzemek életképességének javítása és a versenyképesség fokozása valamennyi régióban és a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa esetében, valamint az innovatív gazdálkodási technológiák és a fenntartható erdőgazdálkodás előmozdítása	42% (~546 Mrd Ft)
3. Az élelmiszerlánc szervezésének – többek között a mezőgazdasági termékek feldolgozásának és forgalmazásának, az állatjólétnek és a mezőgazdaság terén alkalmazott kockázatkezelésnek – az előmozdítása	3% (~39 Mrd Ft)
4. A mezőgazdasággal és az erdészettel kapcsolatos ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása	26% (~338 Mrd Ft)
5. Az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, valamint a karbonszegény és az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenállóképes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszeripari és az erdészeti ágazatban	5% (~65 Mrd Ft)
6. A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben	17% (~221 Mrd Ft)

Új fejlesztési eszközök a 2014-2020 közötti időszakban

CLLD (Community-led Local Development)

Közösségvezérelt Helyi Fejlesztés

- a helyi fejlesztés az EU 2014-2020 **integrált területfejlesztési politikájának kulcspillére**
- multi-funding = több alapos tervezés → hatékonyság növelése, egyszerűsítés, integrált szemléletű, szektorokon átnyúló fejlesztési elképzelések megjelenése
- LEADER koncepció kiterjesztése
- Helyi Akciócsoportok (HACS)

Tematikus Alprogramok

- az adott tagállam számára **különös jelentőséggel bíró területek sajátos szükségleteivel foglalkozik**
- az alprogramok hatálya alá tartozó műveletek esetében magasabb támogatási mértéket írható elő (+10%)
- **Tervezett alprogramok:**
 - Rövid ellátási lánc tematikus alprogram
 - Fiatal gazdálkodók tematikus alprogram

Európai Innovációs Partnerség (EIP)

- **Hálózati tevékenység** - operatív csoportoknak, tanácsadási szolgáltatásoknak és kutatóknak a hálózatba szervezése, amelyek, illetve akik részt vesznek a mezőgazdasági innovációt célzó tevékenységek végrehajtásában

Szakágazatok fejlesztési szükségletei

Vidékfejlesztés, vidéki közösségek és gazdaság

1. **Többfunkciós, vidéki tudásátadást biztosító módszertani és szolgáltató terek létrehozása és működtetése.**
2. Helyi szükségletekre alapozott **vállalkozásfejlesztés, gazdasági diverzifikáció.**
3. Népségmentartást és **helyi gazdaságfejlesztést**, valamint környezeti terhelés csökkentését szolgáló **kisléptékű infrastruktúra fejlesztések, alapvető szolgáltatások.**
4. **Belső, térségi együttműködésen alapuló turisztikai fejlesztések.**
5. A helyi közösségi rendszerek működésének biztosítása (**LEADER**).

Tervezett intézkedések - 6. prioritás

A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben

Tervezett intézkedések struktúrája

1. Központi meghirdetéssel tervezett intézkedések (tervek szerint első 2 év):

1. *Többfunkciós közösségi szolgáltató terek létrehozása és működtetése*
2. *Települési infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése*
3. *Mezőgazdasági tevékenység diverzifikációja*

2. CLLD keretében tervezett intézkedések (tervek szerint 3. évtől):

1. *Többfunkciós közösségi szolgáltató terek létrehozása és működtetése*
2. *Települési infrastruktúra és **szolgáltatások fejlesztése***
3. *Mezőgazdasági tevékenység **diverzifikációja***

Aktuális tervezési feladatok:

- Vidéki térségek definíciója

Tervezett turizmus-fejlesztés a VP-ben

Megvalósítás: CLLD formában, helyi fejlesztési stratégián keresztül

Bizonyos értékhatárig.

(1) Vidéki térségekben folytatandó nem mezőgazdasági vállalkozási tevékenységek, beruházások támogatása (20. cikk)

- A vidéki térségek turisztikai specifikumaira építő turisztikai fejlesztések.
 - Pl. természeti környezet, gazdálkodás, bor/pálinka előállítás, gasztronómia, vidékhez köthető hobbik, sportok (vadászat, halászat, lovaglás, kerékpár, túra, természet megfigyelés, kézművesség stb.).
Cél az egyedi élményeket nyújtó, individuális érdeklődés kielégítésére alkalmas, specializált/tematizált turisztikai termékek, az egyéni arculatú vendégfogadás ösztönzése. A tematizálás épülhet a fent felsorolt vidéki specifikumokra illetve a specifikus vendégigényekre (pl. kisgyermekesek, fogyatékkal élők).
 - További fejlesztési terület a jelentős turisztikai desztinációk vonzáskörzetében elhelyezkedő térségek turisztikai szolgáltatásainak fejlesztése.

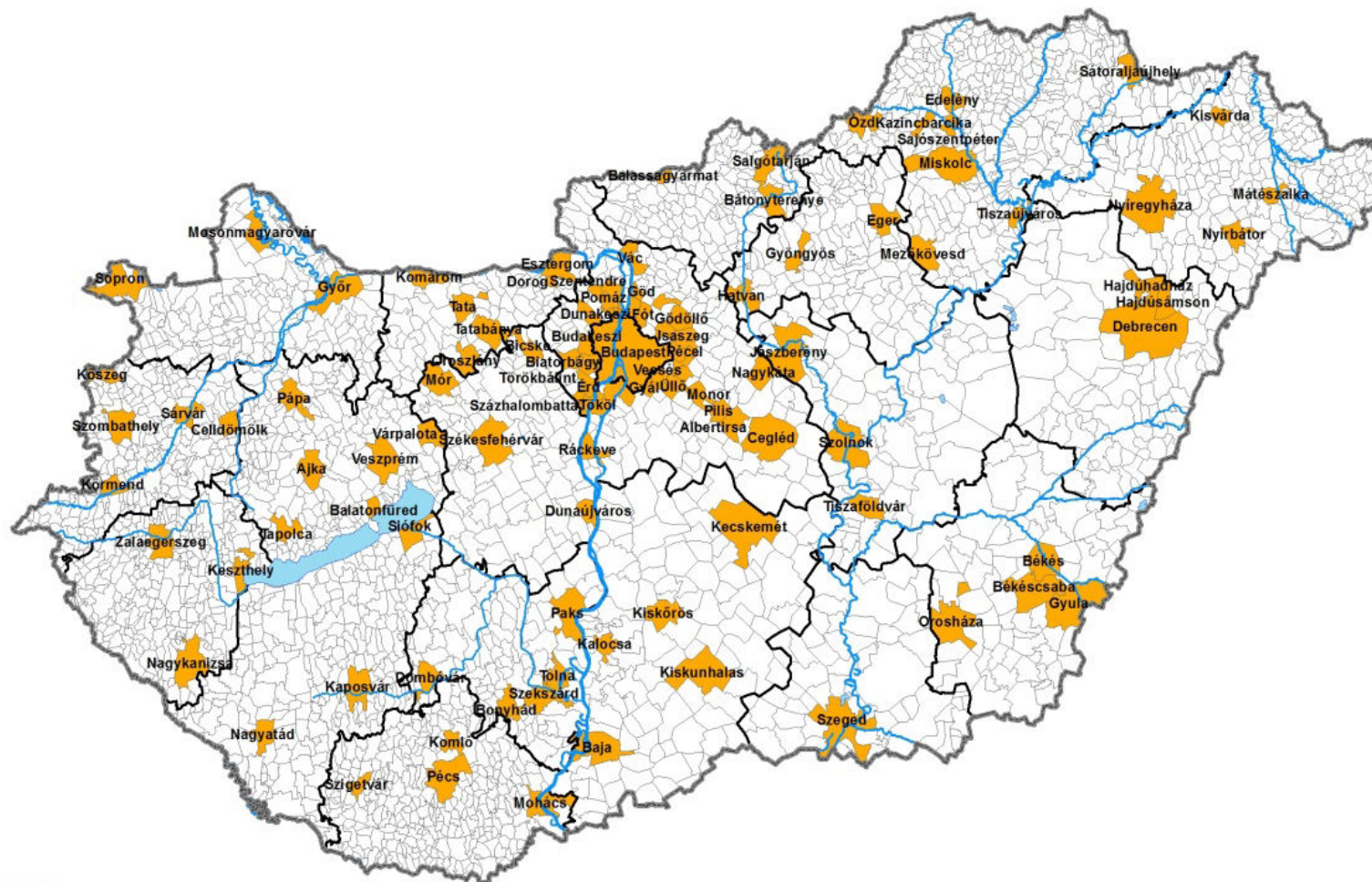
(2) Alapvető szolgáltatások és a falvak megújítása a vidéki térségekben (21. cikk)

- Turisztikai hálózati infrastruktúra elemek fejlesztése (információs pontok, pihenőhelyek, e-foglalási rendszerek, tematikus túraútvonalak stb.)

Vidéki térségek (6-os prioritás és CLLD)

A 10 000 fő lakónépességnél nagyobb lakosságú, és a 120 fő/km²-nél nagyobb népsűrűségű települések 2011-es adatok alapján

Vidékkutatás 2012-2013

© MTA KRTK RKI ATO, Kecskemét, 2013

Forrás: Területi Statisztika 2011, KSH, TEIR

Az egyes OP-kban megjelölt turisztikai fejlesztések lehatárolásának legfontosabb elvei:

- ❑ **VP:** vidéki térségekre fókuszáló vidék-specifikus turizmusfejlesztés – bizonyos értékhatár alatt
- ❑ **GINOP:** nemzetközi és országos léptékű, programszintű, hálózatos vagy kiemelt fejlesztések
- ❑ **TOP:** megyei, térségi és helyi jelentőségű kisebb, egyedi fejlesztések és projektek

Vidék-specifikus turizmus kivételével a legtöbb turisztikai tématerület az ország egész területén, értéktől függetlenül.

A lovas, bor- és pálinka turizmushoz kapcsolódóan a VP keretében támogatható összeghatár felett.

- ❑ **VEKOP:** KMR területére megjelölt fejlesztések

GINOP kapcsolódó fejlesztései

A GINOP-on belül több tengely is szolgálhatja majd a turizmusfejlesztést:

- 1. prioritás:** Vállalkozások versenyképességének javítása és foglalkoztatásának ösztönzése
 - 1. intézkedés:** Támogató üzleti környezet fejlesztése
 - 2. intézkedés:** Kiemelt ágazatok innováció és versenyképesség orientált komplex gazdaságfejlesztési programjai
- 2. prioritás:** Tudásgazdaság fejlesztése
- 4. prioritás:** Természeti és kulturális erőforrások megőrzése, az örökségi helyszínek hasznosításán és az energiahatékonyság növelésén keresztül
 - 1. intézkedés:** Kulturális és természeti örökségek turisztikai hasznosítása
 - 2. intézkedés:** A Balaton adottságainak turisztikai célú hasznosítása
- 6. prioritás:** Pénzügyi eszközök és szolgáltatások fejlesztése

VEKOP kapcsolódó fejlesztései

VEKOP-on belül több tengely is szolgálhatja majd a turizmusfejlesztést:

1. Prioritás: Vállalkozások versenyképességének javítása, a foglalkoztatás ösztönzése és a tudásgazdaság fejlesztése

4. intézkedés: Természeti és kulturális örökségi vonzerők, turisztikai termékek, valamint az egészséggazdasághoz és a kreatív gazdasághoz kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése

2. Prioritás: Pénzügyi eszközök és szolgáltatások fejlesztése

1. intézkedés: Pénzügyi eszközök hozzáférhetőségének javítása

4. Prioritás: Térségi integrált közösségvezérelt fejlesztési programok – CLLD

1. intézkedés: Közösségvezérelt helyi gazdaság fejlesztések

2. intézkedés: Helyi integrált település-, közösségi közlekedés- és környezetfejlesztés

TOP kapcsolódó fejlesztései

TOP - Terület- és Településfejlesztési OP

Valós térségi decentralizáció a közfejlesztésekben

előre ismert és kiszámítható források a területi szereplőknél programalapú finanszírozás, a területi szereplők tervei alapján

Felelős területi szereplők (a térségileg decentralizált fejlesztési csomagok felelősei):

- megyék
- megyei jogú városok és térségeik
- kis és közepes városok és térségeik

A térségileg decentralizált fejlesztések tárgyköre:

térségi terület- és gazdaságfejlesztés, **turizmusfejlesztés**, helyi foglalkoztatás és közösségfejlesztés, integrált településfejlesztés és energiahatékonysági beruházások, önkormányzati közszolgáltatás-fejlesztés, közösségi és fenntartható közlekedés

Fejlesztési források turisztikai célú beruházásokhoz

Vissza nem térítendő támogatások

- VP
- GINOP, TOP, VEKOP

Pénzügyi eszközök:

- GINOP, VEKOP
 - refinanszírozáson alapuló hitel-, faktoring- és pénzügyi lízing termékek
 - garancia- és viszontgarancia termékek
 - Kockázati Tőke Program (K+F+I, IKT, versenyképesség javítási fókusszal)
 - célzott tőkeprogram (alapvetően foglalkoztatási, versenyképesség-, energiahatékonyság javítási fókusszal, beleértve a településfejlesztési célt támogató projekteket is.)

A Vidékfejlesztési Program társadalmasítása

Koordináció: Miniszterelnökség

Elérhetőség: NFÜ honlapja - http://www.nfu.hu/forum_pate/29

Vélemények feldolgozása: a Miniszterelnökség koordinálásával a szakminisztériumok és a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség kollégái

- az operatív programokat több szakaszban kerülnek társadalmi egyeztetésre;
- az operatív programokkal kapcsolatos észrevételeket, javaslatokat az adott operatív programhoz kapcsolódó internetes fórumokon lehet jelezni;

Fórumtéma címe	Hozzászólások száma	Indult	Utolsó hozzászólás	Véleményezési határidő
EMBERI ERŐFORRÁS FEJLESZTÉSI OPERATÍV PROGRAM (EFOP)	8	2013. október 17. 13:10	2013. november 12. 10:13	2013. november 23
GAZDASÁGFEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS OPERATÍV PROGRAM (GINOP)	10	2013. október 17. 13:08	2013. november 12. 10:17	2013. november 23
INTEGRÁLT KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉSI OPERATÍV PROGRAM (IKOP)	5	2013. október 17. 13:06	2013. november 05. 18:00	2013. november 23
TERÜLET- ÉS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI OPERATÍV PROGRAM (TOP)	10	2013. október 17. 13:03	2013. november 13. 09:20	2013. november 23
VERSENYKÉPES KÖZÉP-MAGYARORSZÁG OPERATÍV PROGRAM (VEKOP)	0	2013. október 17. 13:01		2013. november 23
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM (VP)	10	2013. október 17. 11:44	2013. november 13. 11:27	2013. november 23

NAKVI Nemzeti Agrárszaktanácsadási,
Képzési és Vidékfejlesztési Intézet

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

